

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 30Sa/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200081
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Zdráhalová Rúfusová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6022200081.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd správny, pred sudkyňou JUDr. Silviou Zdráhalovou Rúfusovou, v právnej veci žalobcu: K. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX O. N., právne zastúpený: JUDr. Michalom Fecilakom, advokátom so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 37 941 623, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - generálny riaditeľ, so sídlom Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.01.2022, takto

rozhodol:

I. Súd rozhodnutie žalovanej Sociálnej poisťovne, generálny riaditeľ č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25. januára 2022, ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. novembra 2021 z r u š u j e a vec vracia orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré bude vydané po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.11.2021 Sociálna poisťovňa, ústredie (orgán verejnej správy prvého stupňa) zamietla žiadosť žalobcu o starobný dôchodok z 30.09.2021 podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. (ďalej aj len „zákon o sociálnom poistení“). V odôvodnení rozhodnutia Sociálna poisťovňa uviedla, že podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení má poistenec nárok na starobný dôchodok ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Žalobca dosiahol dôchodkový vek 27.12.2010 a k tomuto dňu získal 2 316 dní obdobia dôchodkového poistenia t. j. 6 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia (presný rozpis bol uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia). Sociálna poisťovňa dospela k záveru, že žalobca nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok, preto žiadosť žalobcu zamietla.

2. Sociálna poisťovňa ďalej uviedla, že podľa § 225 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj zamestnanie a náhradná doba získaná pred 01.01.2004 podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o sociálnom zabezpečení“). Do zamestnania sa na dôchodkové účely započíta aj

- v období pred 01.01.2001 doba vedenia v evidencii nezamestnaných a

- v období od 01.01.2001 do 31.12.2003 doba vyplácania podpory v nezamestnanosti (§ 169c ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 446/2000 Z. z.).

Pretože vyššie uvedené obdobie trvalo v období po 31.12.2000 a počas neho nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, uvedené obdobie nemožno považovať za náhradnú dobu ani za obdobie dôchodkového poistenia.

3. Sociálna poisťovňa ďalej poukázala na to, že podľa § 60 ods. 8 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rok dôchodkového poistenia je 365 dní obdobia dôchodkového poistenia, z čoho vyplýva, že žalobca k 27.12.2010 získal 6 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia. Podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj doba zamestnania, ktorá je zároveň dobou služby a nebola zaradená do I. alebo II. pracovnej kategórie, ak ju poistenec nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4. Sociálna poisťovňa poukázala na to, že podľa potvrdenia Colného úradu č. 6144/2001 zo dňa 31.12.2001 bol žalobcovi od 01.01.2002 priznaný výsluhový príspevok podľa § 212 ods. 3 v spojení s § 201 a § 202 zákona č. 200/1998 Zb. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o štátnej službe colníkov“). Celková doba výkonu služby bola 34 rokov a 92 dní. Z uvedeného dôvodu Sociálna poisťovňa pre nárok na starobný dôchodok dobu služby v rozsahu 34 rokov a 92 dní nehodnotila.

5. Voči uvedenému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodla žalovaná - Sociálna poisťovňa, generálny riaditeľ rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.01.2022 tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

6. Žalovaná v odôvodnení rozhodnutia poukázala na ust. § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., na ust. § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.07.2016, na § 21 ods. 1 a § 174 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Uviedla, že k 27.12.2010 získal žalobca 2 316 dní obdobia dôchodkového poistenia t. j. 6 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia, tým nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok a jeho žiadosť bola preto podľa žalovanej správne zamietnutá.

7. Žalovaná poukázala na to, že zamestnanie - funkcia colníka, ktorú žalobca vykonával, nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii, teda žalobca nevykonával zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii ani dobu služby vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Ust. § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z., v zmysle ktorého sa nároky vyplývajúce zo zaradenia do zamestnania do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú, má význam pre posúdenie, či účastník konania nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na ustálenú judikatúru a článok 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej aj len „Dohovor č. 128“). Nakoľko doba pracovnej činnosti colníka nebola zaradená na účely dôchodkového zabezpečenia podľa druhov vykonávaných funkcií do I. a II. kategórie funkcií, nebolo možné túto dobu služby, ktorá bola zhodnotená pre výsluhový dôchodok, hodnotiť pre nárok a sumu starobného dôchodku v súlade s § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 334/2011 Z. z. a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

8. Ďalej žalovaná poukázala na to, že podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia do doby služby do I. a II. kategórii funkcií sa musia podľa § 274 zákona o sociálnom poistení zachovať na nárok na určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené. Nakoľko však žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, neboli splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu SR.

9. Celková doba výkonu štátnej služby, ktorá bola žalobcovi zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok je 34 rokov a 92 dní. Nakoľko žalobca bez zohľadnenia tejto doby služby ku dňu uplatnenia nároku na starobný dôchodok ani ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia nespĺnil jednu z podmienok na starobný dôchodok podľa § 65 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, a to

podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu najmenej 15 rokov, bola jeho žiadosť prvostupňovým rozhodnutím správne zamietnutá.

Správna žaloba žalobcu - žalobné body

10. Správnu žalobou, podanou v zákonnej lehote, sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ich zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému orgánu na nové konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

11. Žalobca namietal, že rozhodnutiami Sociálnej poisťovne bolo porušené jeho právo na starobný dôchodok. Namietal, že orgány Sociálnej poisťovne nesprávne posúdili dobu dôchodkového poistenia a nebrali do úvahy celú dobu dôchodkového poistenia. Posudzovali dobu dôchodkového poistenia nesprávne a v dôsledku toho nesprávne rozhodli. Žalobca odpracoval v colnej správe 34 rokov a 92 dní, mimo colnej správy 6 rokov a 126 dní. Žalobca získal celkovo 40 rokov a 218 dní obdobia dôchodkového poistenia (34 rokov a 92 dní + 6 rokov a 126 dní).

12. Žalobca splnil podmienky stanovené zákonom pre priznanie starobného dôchodku, a to podmienku dovŕšenia dôchodkového veku a podmienku získania viac ako 15 rokov doby dôchodkového poistenia.

13. V rozhodnutiach uvedená argumentácia, že práca colníka nebola zaradená do I. ani II. pracovnoprávnej kategórie je nesprávna a nemá žiadne opodstatnenie. Pracovnoprávne kategórie upravovali iba vek odchodu do dôchodku. Žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku až po dovŕšení dôchodkového veku.

14. Žalovaný v odvolacom konaní bol povinný zrušiť prvostupňové rozhodnutie. Konal v rozpore s § 218 ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení, keď potvrdil prvostupňové rozhodnutie a nevysporiadal sa s námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu. Pochybenie spočíva v tom, že pri rozhodovaní nebral do úvahy celú dobu dôchodkového poistenia, ale iba dobu, ktorá nebola hodnotená pri rozhodovaní o priznaní výsluhového dôchodku.

15. Orgány Sociálnej poisťovne rozhodli v rozpore s ust. článku 32 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, rozhodovali v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ktorá jednoznačne zjednotila aplikačnú prax v skutkovo aj právne totožných veciach. Z judikatúry jednoznačne vyplýva, že výsluhovým dôchodcom je možné starobný dôchodok krátiť, a nie ho nepriznať.

16. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10So/59/2014, sp. zn. 7So/138/2011 a sp. zn. 9So/15/2016. Podľa neho orgány Sociálnej poisťovne postupovali a rozhodli v rozpore s platnými právnymi predpismi a judikovanými právnymi názormi. Sociálna poisťovňa nesprávne a nezákonne posúdila vec tak po právnej ako aj po skutkovej stránke.

Vyjadrenie žalovanej k správnej žalobe

17. Sociálna poisťovňa vo vyjadrení k správnej žalobe uviedla, že s námietkami žalobcu nesúhlasí, považuje ich za nedôvodné a postup pri posúdení nároku na starobný dôchodok považuje za správny a zákonný.

18. Poukázala na to, že žalobca získal obdobia výkonu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. V súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení sa doba služobného pomeru od 01.10.1969 do 31.12.2001 a doba trvania výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby od 01.08.1967 do 31.07.1969 nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia, a preto nebola na nárok na starobný dôchodok a na určenie jeho sumy zhodnotená.

19. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR nároky poistenca vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa § 274 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 140/2015 Z. z. zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené.

20. Sociálna poisťovňa zosúladiť svoju aplikačnú prax so zovšeobecneným názorom Najvyššieho súdu SR tak, že pre posúdenie dôchodkových nárokov zohľadňuje aj dobu profesionálnej služby zaradenú do zvýhodnenej I. a II. kategórie funkcie a následne určí aj sumu dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

21. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórie funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu SR.

22. V právnom systéme Slovenskej republiky rozsudok súdu nie je prameňom práva, iba rozsudky Najvyššieho súdu SR, ktoré sú uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktoré sú zjednocujúcim výkladom k právnym predpisom. Preto žalovaná poukazovanie na rozsudky Najvyššieho súdu SR, ktoré neboli uverejnené v Zbierke považovala za nedôvodné, pretože uvedený právny názor uvedený v týchto rozsudkoch nebol zovšeobecnený.

23. Ďalej Sociálna poisťovňa poukázala na to, že pri posudzovaní nároku žalobcu na starobný dôchodok možno v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR postupovať len podľa účinnej právnej úpravy.

24. Sociálna poisťovňa sa pridržala skutkových a právnych dôvodov uvedených v správnu žalobou napadnutých rozhodnutiach, s tým, že tieto považovala za zákonné a správne. Z týchto dôvodov navrhla, aby správny súd správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovanej (replika)

25. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej (v replike) žalobca uviedol, že argumentáciu uvedenú vo vyjadrení považuje za nesprávnu. Rozpor spočíva v nezapočítaní doby dôchodkového poistenia získaného v osobitnom systéme (v colnej správe). Odôvodnenie žalovanej, že obdobie služobného pomeru v colnej správe nebolo zaradené do I. alebo II. kategórie funkcií, a teda že nie je obdobím dôchodkového poistenia, a že ho pre účely nároku na starobný dôchodok nemôžu zhodnotiť, považoval žalobca za chybné a diskriminačné s tým, že takýto názor nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona.

26. Odôvodnenie týkajúce sa nezaradenia funkcie colníka do I. či II. pracovnej kategórie v zmysle rezortných zoznamov považoval žalobca za nezákonné, podľa neho ide o právnu úpravu veku odchodu do dôchodku a on žiadal o starobný dôchodok až po splnení podmienky dôchodkového veku.

27. Zotrvá na námietke, že orgány Sociálnej poisťovne rozhodli v rozpore s čl. 33 Dohovoru č. 128, že rozhodnutia sú v rozpore aj s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a krajských súdov. Poukázal ďalej na rozhodnutia správnych súdov v obdobných veciach, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Sa/4/2020 zo dňa 28.09.2021, na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Sa/14/2020 zo dňa 11.11.2021 a na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 27Sa/4/2021 zo dňa 15.02.2022.

Posúdenie podstatných skutkových zistení a právne argumenty

28. Správny súd nezistil dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj len „SSP“), preto rozhodnutie vo veci vyhlásil bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 107 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 4 SSP dňa 28.07.2022. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli správneho súdu od 20.07.2022.

29. Správny súd preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutia Sociálnej poisťovne, vrátane postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže ide o správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 134 ods. 2 písm. d) SSP a § 203 ods. 2 SSP. Nad rozsah žalobných bodov správny súd nezákonnosť v postupe a rozhodnutiach orgánov Sociálnej poisťovne nezistil. Správny súd po preskúmaní správnu žalobou napadnutých rozhodnutí dospel k záveru, že správna žaloba bola žalobcom podaná dôvodne, pretože správnu žalobou napadnuté rozhodnutia orgánov Sociálnej poisťovne vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. Správny

súd preto rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP, aj rozhodnutie prvostupňového orgánu podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 4 prvá veta SSP.

30. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

31. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

32. Podľa § 134 ods. 1, 2 SSP (1) správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

a) rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,

b) rozhodnutie alebo opatrenie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený,

c) ide o veci podľa § 192,

d) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba,

e) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. d),

f) vec súvisí s ochranou práv spotrebiteľa.

33. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

34. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) a ods. 2, 3 SSP (1) sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

(2) V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

(3) Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

35. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

36. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

37. Podľa § 60 ods. 1, 2, 3, 6, 7 a 10 zákona o sociálnom poistení; (1) obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak. Ak zamestnávateľ nesplnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplatenia poistného na dôchodkové poistenie u zamestnanca sa považuje za splnenú; to neplatí, ak si túto povinnosť nesplnil zamestnávateľ uvedený v § 7 ods. 2 alebo zamestnávateľ za zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo ktorý je členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa.

(2) Obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

(3) Obdobie dôchodkového poistenia nie je obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie bolo zhodnotené na nárok na vdovský výsluhový dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotsky výsluhový dôchodok alebo sirotsky dôchodok podľa osobitného predpisu.

(6) Obdobie dôchodkového poistenia zamestnanca podľa § 4 ods. 2 prvej vety nie je obdobie, v ktorom bol povinne dôchodkovo poistený a nemal vymeriavací základ na platenie poistného na dôchodkové poistenie.

(7) Ak má poistenec v tom istom období viacero dôchodkových poistení, započítava sa takéto obdobie dôchodkového poistenia len raz.

(10) Rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia.

38. Podľa § 65 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení; (1) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

(2) Dôchodkový vek poistenca sa určí podľa prílohy č. 3a, ak tento zákon v § 274 neustanovuje inak; ak obdobie výchovy dieťaťa nemožno zohľadniť na určenie dôchodkového veku žene, dôchodkový vek muža narodeného po roku 1956, ktorý dieťa vychoval, sa určí podľa prílohy č. 3b.

39. Podľa § 255 ods. 1 a 5 zákona o sociálnom poistení; (1) za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

(5) Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

40. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

41. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

42. Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

43. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobca požiadala žiadosťou spísanou dňa 30.09.2021 o starobný dôchodok s dátumom uplatnenia nároku od 30.09.2021. Ďalej z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že rozhodnutím Colného úradu Filákov č. 6144/2001 zo dňa 31.12.2001 bol žalobcovi podľa § 212 ods. 3 v spojení s § 201 a § 202 zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov od 01.01.2002 priznaný výsluhový príspevok vo výške 15 965,- Sk mesačne, ktorý bol následne valorizovaný. Pre účely nároku na výsluhový príspevok bola zohľadnená celková doba výkonu štátnej služby podľa § 208 zákona o štátnej službe colníkov v rozsahu 34 rokov a 92 dní, z toho doba trvania služobného pomeru v colnej správe podľa § 208 ods. 1 zákona o štátnej službe colníkov od 01.10.1969 do 31.12.2001, t.j. 32 rokov a 92 dní a ďalej podľa § 208 ods. 3 zákona o štátnej službe colníkov doba trvania výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby v rozsahu 2 roky, konkrétne od 01.08.1967 do 31.07.1969. Ďalej z potvrdenia Finančného riaditeľstva SR č. 1010701/01/368972/2013 zo dňa 07.08.2013 vyplýva, že pracovný pomer žalobcu trval od 01.10.1969 do 31.12.2001, pričom zamestnanie žalobcu - funkcia colník a uvedená doba štátnej služby nebola zaradená v rezortných zoznamoch do I. ani do II. pracovnej kategórie.

44. Medzi účastníkmi konania nebola sporná skutočnosť, že žalobca dosiahol dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dňa 27.12.2010. Nebolo sporné ani to, že žalobca je poberateľom

výsluhového príspevku/dôchodku od 01.01.2002. Žalobcoví bol rozhodnutím Colného úradu Filákov č. 6144/2001 zo dňa 31.12.2001 priznaný výsluhový príspevok podľa § 212 ods. 3 v spojení s § 201 a § 202 zákona o štátnej službe colníkov, ktorý sa následne v zmysle ust. § 124 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov“) považuje za výsluhový dôchodok. Taktiež nebolo sporné, že na účely určenia sumy výsluhového príspevku/dôchodku bola zhodnotená celková doba výkonu štátnej služby 34 rokov a 92 dní (doba trvania služobného pomeru v colnej správe 32 rokov a 92 dní a doba výkonu základnej vojenskej služby alebo náhradnej služby v trvaní 2 roky). Zároveň medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že doba výkonu štátnej služby vo funkcii colník nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rámci rezortných zoznamov v rámci I. alebo II. pracovnej kategórie. Spornou medzi účastníkmi konania bola otázka započítania, resp. nezapočítania uvedenej doby, zhodnotenej pre účely výsluhového príspevku (ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok), do obdobia dôchodkového poistenia pre účely posúdenia nároku žalobcu na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 a nasl. zákona o sociálnom poistení. Sociálna poisťovňa vychádzala z toho, že dobu v rozsahu 34 rokov a 92 dní, ktorá bola zhodnotená pre účely uplatneného nároku na výsluhový príspevok/dôchodok, nemožno zohľadniť pre účely žalobcom uplatneného nároku na starobný dôchodok. Ďalej vychádzala z toho, že v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia žalobca dosiahol obdobie dôchodkového poistenia len v rozsahu 6 rokov a 126 dní, čím nespĺnil podmienku nároku na starobný dôchodok.

45. Pre zodpovedanie žalobných námietok, uvedených v správnej žalobe, sú podľa správneho súdu relevantné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, vydané v obdobných veciach, ktoré sa zaoberali výkladom dotknutých ustanovení právnych predpisov a ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, z ktorých správny súd pri prejednávaní tejto veci vychádzal (napr. sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, sp. zn. 9So/127/2015 zo dňa 26.04.2017, sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018 a sp. zn. 7Sk/31/2018 zo dňa 29.10.2019).

46. Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia a zabezpečenia vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a aj osobitný systém sociálneho poistenia sú založené na základe hodnotenia dĺžky poistenia (zamestnania/služby) pre dávky dôchodkového poistenia.

Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov (medzi príslušníkov ktorých v zmysle zákonnej definície patria aj colníci) neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní. Obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, pre účely priznania ktorých sa hodnotí len doba služby poistenca ale nehodnotí sa doba poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu, ktorý zodpovedá dobe poistenia v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, ale nie v časti, ktorá upravuje nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok. Pri porovnaní rozsahu poistného krytia zo všeobecného systému sociálneho poistenia a rozsahu poistného krytia z osobitného systému sociálneho poistenia vyplýva, že osobitný systém sociálneho poistenia obsahuje úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby).

47. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011, vyplýva právna veta : Ak je príspevok za službu, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru. Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.

48. Z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08. 2011 zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 83/2013 vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom

zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Zo záverov tohto rozhodnutia vyplýva, že pri rozhodovaní o nároku na starobný dôchodok poberateľa výsluhovej dávky, ktorý dosiahol dôchodkový vek, je nutné započítať celé obdobie dôchodkového poistenia, vypočítať sumu starobného dôchodku, a túto je potrebné následne krátiť o sumu, ktorá zodpovedá obdobiu dôchodkového poistenia, ktoré bolo zhodnotené pre účely priznania výsluhovej dávky, plniacej po dovŕšení dôchodkového veku funkciu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia.

49. Obdobné závery boli prijaté aj v iných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR napr. sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.04.2015 a sp. zn. 10So/11/2015 zo dňa 17.02.2016, v zmysle ktorých aj poberateľom výsluhových dávok vykonávajúcich štátnu službu v colnej správe môže vzniknúť nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia, pokiaľ nebola zohľadnená doba ich „civilného“ zamestnania, s prihliadnutím na dobu dôchodkového poistenia, získanú v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, za súčasnej aplikácie čl. 33 Dohovoru č. 128. Práve aj v týchto rozhodnutiach najvyšší súd vytykal Sociálnej poisťovni nerešpektovanie vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, zverejnených v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR.

50. V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR správny súd dospel k záveru, že pre posúdenie vzniku nároku žalobcu na starobný dôchodok podľa § 65 zákona o sociálnom poistení mala Sociálna poisťovňa hodnotiť celú dobu jeho dôchodkového poistenia, teda obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia/zabezpečenia a zo zistenej doby dôchodkového poistenia mala vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by patrila po zhodnotení celej doby dôchodkového poistenia v osobitnom aj všeobecnom systéme. Takto určenú sumu starobného dôchodku bolo potom potrebné krátiť vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia získaného výkonom služby, za ktoré bola žalobcovi poskytnutá dávka výsluhového zabezpečenia (ktorá po dovŕšení dôchodkového veku plní funkciu zabezpečenia v starobe), najviac o sumu výsluhovej dávky.

51. Pokiaľ Sociálna poisťovňa vo veci postupovala tak, že pre účely rozhodnutia o nároku žalobcu na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení absolútne vylúčila hodnotenie doby jeho poistenia, ktoré získal v inom systéme sociálneho poistenia ako vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, malo rozhodnutie za následok, že žalobcovi nebolo zachované jeho ústavné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, ktoré by zohľadňovalo celé obdobie jeho dôchodkového poistenia i zárobky dosiahnuté v rozhodujúcom období tak, ako je tomu u ktoréhokoľvek iného poistenca, ktorý dovŕšil dôchodkový vek a obdobie dôchodkového poistenia získal len vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia. Obdobie dôchodkového poistenia získané žalobcom vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia by takýmto postupom Sociálnej poisťovne u žalobcu nebolo vôbec hodnotené.

52. Poukaz žalovanej na ustanovenie § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú a na súvisiacu judikatúru najvyššieho súdu nie je namieste, pretože žalobca si neuplatňoval nárok v súvislosti so zaradením doby služby do zvýhodnenej kategórie funkcií a ani nebolo sporené, že dobu služby v takejto funkcii nevykonával. Je pravdou, že zásah do práv poberateľov výsluhových dávok, ktorí dosiahli dobu dôchodkového poistenia v rámci doby služby zaradenej do I. a II. pracovnej kategórie je výraznejší, preto Najvyšší súd SR konštatoval, že nároky týchto poistencov zo zaradenia služby do zvýhodnenej pracovnej kategórie (kategórie funkcií) musia byť zachované, keďže nie sú zohľadnené vo výsluhovej dávke, čo však nevyučuje záver, že u všetkých poberateľov výsluhových dávok, bez ohľadu na to, či ich služba bola alebo nebola zaradená do zvýhodnenej kategórie, dochádza k zásahu do ich práva na primerané zabezpečenie v starobe, ak im nebola zohľadnená celá doba ich účasti na dôchodkovom poistení. Súvisiaca ustálená rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu prijala uvedený záver o potrebe zohľadnenia celkového obdobia dôchodkového poistenia aj v prípadoch, ak bola priznaná dávka výsluhového zabezpečenia za dobu služby zaradenú v III. pracovnej kategórii.

53. V ďalšom konaní Sociálna poisťovňa opätovne posúdi nárok žalobcu na priznanie starobného dôchodku podľa § 65 Zákona o sociálnom poistení, zohľadní celé obdobie jeho dôchodkového poistenia,

ktoré získal a vypočíta teoretickú výšku starobného dôchodku, ktorá by mu patrila v prípade, že by celé obdobie dôchodkového poistenia odpracoval len v rámci všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorú bude následne krátiť v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR a správnych súdov.

54. Podľa § 167 ods. 1 SSP správny súd priznal žalobcovi právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, keďže žalobca mal vo veci úspech. O výške trov konania bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle §175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Krajskom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).